

पुरस्कार

Miss.Megha Satras

MPSC Rajyaseva 2024

(Dy. Director of Industries 2024)

➤ **Booker Prize 2025 – Winner**

- Booker Prize 2025 चा विजेता : **डेविड स्झाले**
- विजेती कादंबरी : **Flesh**
- हा पुरस्कार 10 नोव्हेंबर 2025 रोजी लंडनमध्ये जाहीर करण्यात आला.
- डेविड स्झाले हे **पहिले Hungarian-British लेखक** आहेत ज्यांनी हा पुरस्कार जिंकला.

➤ **बुकर पुरस्कार :**

- स्थापना : 1969
- संस्था : Booker Prize Foundation
- पात्रता: कादंबरी इंग्रजी भाषेत लिहिलेली असावी आणि UK किंवा आयर्लंडमध्ये प्रकाशित असावी.

➤ चिल्ड्रन्स बुकर प्राइज :

Booker Prize Foundation तर्फे Children's Booker Prize सुरू करण्याची घोषणा करण्यात आली आहे.

➤ उद्दिष्टे:

- मुलांमध्ये वाचनाची आवड निर्माण करणे
- उत्कृष्ट बालसाहित्याला जागतिक स्तरावर ओळख मिळवून देणे

➤ पात्रता:

- पुस्तक इंग्रजीत लिहिलेले किंवा इंग्रजीत अनुवादित असावे व ते UK किंवा आयर्लंडमध्ये प्रकाशित झालेले असावे.

➤ पहिला पुरस्कार 2027 मध्ये दिला जाणार आहे.

➤ IFFI – 55 वा महोत्सव

- ठिकाण :Panaji, Goa
- आयोजक :Ministry of Information and Broadcasting आणि गोवा सरकार
- उद्घाटन चित्रपट :The Blue Trail (दिग्दर्शक – Gabriel Mascaro (ब्राझील))
- समारोप चित्रपट :

A Youthful Ghost (दिग्दर्शक – Ratchapoom Boonbunchachoke
(थायलंड))

➤ प्रमुख पुरस्कार:

- सुवर्ण मयूर :**The Skin of Youth**
 - दिग्दर्शक :Ash Mayfair (व्हिएतनाम)
 - विषय :ट्रान्सजेंडर जीवनावर आधारित संवेदनशील कथा
- Satyajit Ray Lifetime Achievement Award – **Rajinikanth**

➤ मिस युनिव्हर्स 2025:

- स्पर्धा : Miss Universe (74 वी आवृत्ती)
- ठिकाण : Bangkok, Thailand
- विजेती : फातिमा बॉश (मेक्सिको)
- भारताचे प्रतिनिधित्व : मणिका विश्वकर्मा (राजस्थान)

➤ राष्ट्रीय विज्ञान पुरस्कार २०२५:

- वितरण : भारताच्या राष्ट्रपती Droupadi Murmu यांच्या हस्ते
- पुरस्कारार्थी संख्या : २९ प्रतिष्ठित शास्त्रज्ञ
- प्रमुख पुरस्कार विजेते:
 - विज्ञानरत्न : प्रा. जयंत नारळीकर(मरणोत्तर)
 - वैज्ञानिक योगदानासाठी संघ पुरस्कार : अरोमा मिशन टीम (CSIR)

➤ इंदिरा गांधी शांतता, निःशस्त्रीकरण आणि विकास पुरस्कार :2024

- विजेता: **Michelle Bachelet** (37 व्या मानकरी)
- वितरण: 19 नोव्हेंबर 2024 (इंदिरा गांधी जयंती)
- ठिकाण : New Delhi
- प्रदानकर्त्या : Sonia Gandhi
- मिशेल बॅचलेट : **चिलीच्या पहिल्या महिला राष्ट्राध्यक्ष**
- कार्यकाळ: 2006–2010 आणि 2014–2018
- माजी UN Women कार्यकारी संचालक
- माजी UN High Commissioner for Human Rights (2018–2022)

➤ पुरस्काराबद्दल :

- देणारी संस्था : Indira Gandhi Memorial Trust
- स्थापना : **1986**
- उद्देश : शांतता, निःशस्त्रीकरण आणि विकासासाठी कार्य करणाऱ्यांचा सन्मान
- पहिला पुरस्कार : **Parliamentarians for Global Action**

➤ राष्ट्रीय गोपाल रत्न पुरस्कार २०२५:

वितरण दिनांक : २६ नोव्हेंबर २०२५ (राष्ट्रीय दूध दिन)

विभाग : पशुसंवर्धन आणि दुग्धविकास विभाग

सुरुवात : २०२१ (राष्ट्रीय गोकूल मिशन अंतर्गत)

➤ २०२५ चे विजेते:

- सर्वोत्तम दुग्ध उत्पादक शेतकरी: **Arvind Yashwant Patil (कोल्हापूर)**
- सर्वोत्तम दुग्ध उत्पादक सहकारी संस्था / दुग्ध उत्पादक कंपनी / शेतकरी उत्पादक संघटना: **Shree Minangadi Shiroor Paraka Cooperative Union Limited (वायनाड, केरळ)**
- सर्वोत्तम कृत्रिम गर्भाधान तंत्रज्ञ (एआय तंत्रज्ञ): **Dilip Kumar Pradhan(ओडिशा)**

➤ राष्ट्रीय जल पुरस्कार २०२४:

- मंत्रालय : जलशक्ती मंत्रालय (जलसंपदा, नदी विकास आणि गंगा पुनरुत्थान विभाग)
- राज्य श्रेणी (सर्वोत्तम राज्य):

1) महाराष्ट्र

2) गुजरात

3) हरियाणा

➤ विभागनिहाय सर्वोत्तम जिल्हे:

- पूर्व विभाग : राजनांदगाव (छत्तीसगड)
- पश्चिम विभाग : खरगोन (मध्य प्रदेश)
- उत्तर विभाग : मिर्झापूर (उत्तर प्रदेश)
- दक्षिण विभाग : तिरुनेलवेली (तमिळनाडू)
- ईशान्य विभाग : सेपाहीजाला (त्रिपुरा)

➤ सर्वोत्तम शहरी स्थानिक स्वराज्य संस्था : नवी मुंबई महानगरपालिका

➤ सर्वोत्तम ग्रामपंचायत : दुब्बीगनीपल्ली (आंध्र प्रदेश) व पायम (केरळ)

- दादासाहेब फाळके आंतरराष्ट्रीय चित्रपट महोत्सव २०२५:
- ठिकाण : मुंबई (वरली)
- प्रमुख पुरस्कार:
 - सर्वोत्कृष्ट चित्रपट : **स्त्री २**
 - वर्षातील सर्वोत्तम चित्रपट (Film of the Year) : **कल्की 2898 एडी**
 - सर्वोत्कृष्ट अभिनेता : **Kartik Aaryan** (चित्रपट: चंदू चॅम्पियन)
 - सर्वोत्कृष्ट अभिनेत्री : **Kriti Sanon** (चित्रपट: तेरी बातों में ऐसा उलझा जिया)

➤ साखारोव पुरस्कार २०२५:

देणारी संस्था : युरोपीय संसद

उद्देश : मानवी हक्क, अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य आणि लोकशाही मूल्यांचे रक्षण करणाऱ्या व्यक्ती/संघटनांचा सन्मान करणे

स्थापना : १९८८ (सोव्हिएत भौतिकशास्त्रज्ञ Andrei Sakharov यांच्या सन्मानार्थ)

➤ २०२५ चे विजेते:

- Andrzej Poczobut (बेलारूस)
- Mzia Amaglobeli (जॉर्जिया)
- सध्या हे दोन्ही पत्रकार तुरुंगात आहेत.

➤ प्रधानमंत्री राष्ट्रीय बाल पुरस्कार २०२५:

- वितरण : भारताच्या राष्ट्रपतींच्या हस्ते
- मंत्रालय : महिला आणि बालविकास मंत्रालय
- लाभार्थी संख्या : २० मुले/मुली
- पात्रता वयोगट : ५ ते १८ वर्षे
- गुणवैशिष्ट्ये : शौर्य, समाजसेवा, पर्यावरण, क्रीडा, कला व सांस्कृतिक, विज्ञान व तंत्रज्ञान क्षेत्रात विशेष कामगिरी
- क्रिकेटपटू **Vaibhav Suryavanshi** यांचा या पुरस्कारार्थींमध्ये समावेश आहे

➤ राष्ट्रीय ऊर्जा संवर्धन पुरस्कार २०२५:

- प्रदान करणारे : ऊर्जा कार्यक्षमता ब्युरो (BEE)
- वितरण : भारताच्या राष्ट्रपती Droupadi Murmu यांच्या हस्ते
- विजेता: मियाना रेल्वे स्थानक, गुना (मध्य प्रदेश)
- परिवहन श्रेणीतील रेल्वे स्थानकांमध्ये सर्वोत्तम कामगिरी करणारे स्थानक म्हणून गौरव

➤ फिफा शांतता पुरस्कार २०२५:

- देणारी संस्था : आंतरराष्ट्रीय फुटबॉल महासंघ (फिफा)
- सुरुवात : २०२५ पासून
- पहिला पुरस्कार विजेता: Donald Trump
- उद्देश: शांततेसाठी अपवादात्मक आणि असाधारण योगदान देणाऱ्या व्यक्तींना सन्मानित करणे

➤ राष्ट्रीय ऊर्जा संवर्धन पुरस्कार २०२५:

- वितरण दिनांक : १४ डिसेंबर २०२५ (राष्ट्रीय ऊर्जा संवर्धन दिन)
- ठिकाण : नवी दिल्ली
- वितरण : राष्ट्रपती Droupadi Murmu यांच्या हस्ते
- प्रदान करणारी संस्था : ऊर्जा कार्यक्षमता ब्युरो (BEE)

➤ गटानुसार विजेते (राज्ये/केंद्रशासित प्रदेश):

- गट १ : कर्नाटक
- गट २ : आंध्र प्रदेश
- गट ३ : केरळ
- गट ४ : आसाम
- गट ५ : चंडीगड

➤ चॅम्पियन्स ऑफ द अर्थ पुरस्कार २०२५:

- देणारी संस्था : संयुक्त राष्ट्र पर्यावरण कार्यक्रम (UNEP)
- संयुक्त राष्ट्र पर्यावरण कार्यक्रमाचा “चॅम्पियन्स ऑफ द अर्थ २०२५” पुरस्कार सुप्रिया साहू यांना मिळाला.
- श्रेणी : प्रेरणा आणि कृती
- त्यांनी तमिळनाडूमध्ये कूल रूफ प्रकल्प राबवून तापमान कमी करण्यासाठी उपाययोजना केल्या.
- त्या तमिळनाडूच्या पर्यावरण, हवामान बदल आणि वन विभागाच्या अतिरिक्त मुख्य सचिव
- हा पुरस्कार पर्यावरण क्षेत्रातील सर्वोच्च जागतिक सन्मानांपैकी एक आहे

➤ नोबेल पुरस्कार २०२५ :

➤ वैद्यकशास्त्र (Medicine):

- **Mary E. Brunkow (USA)**
- **Fred Ramsdell (USA)**
- **Shimon Sakaguchi (Japan)**
- **संशोधन : पेरिफेरल इम्युन टॉलरन्स (Peripheral Immune Tolerance)**

➤ रसायनशास्त्र (Chemistry):

- **Susumu Kitagawa (Japan)**
- **Richard Robson (Australia)**
- **Omar M. Yaghi (USA)**
- **संशोधन : Metal–Organic Frameworks (MOFs) विकास**

➤ भौतिकशास्त्र (Physics):

- John Clarke (UK)
- John Martinis (USA)
- Michel H. Devoret (France/USA)
- संशोधन : Macroscopic quantum tunneling आणि energy quantization

➤ साहित्य (Literature):

- László Krasznahorkai (Hungary)
- शैली : Postmodernism
- प्रसिद्ध साहित्यकृती : Sátántangó, The Melancholy of Resistance, War and War

➤ शांतता (Peace):

- **María Corina Machado (Venezuela)**
- योगदान : लोकशाही, मानवाधिकार आणि हुकूमशाहीविरोधातील कार्य
- मचाडो या व्हेनेझुएलाच्या नोबेल पुरस्कार विजेत्या दुसऱ्या व्यक्ती आणि पहिल्या महिला ठरल्या आहेत.
- राजकीय पक्ष : **वेंटे व्हेनेझुएला**
- त्यांना **आयन लेडी** म्हणून ओळखले जाते.
- त्या औद्योगिक अभियंता आहेत.
- त्यांनी **निकोलस मादूरो** यांच्या हुकूमशाही शासनाला आव्हान दिले.

➤ अर्थशास्त्र नोबेल २०२५:

- **Philippe Aghion**
- **Peter Howitt**
- **Joel Mokyr**
- संशोधन : नवोन्मेष चालित आर्थिक विकासासाठी(innovation-driven economic growth)